

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/43/2017
Identifikačné číslo spisu:	7213211631
Dátum vydania rozhodnutia:	30.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7213211631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D. L., bývajúceho v A., zastúpeného JUDr. Pavlom Kissom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanej JUDr. Anne Lacovej, advokátke so sídlom v Košiciach, Pražská 4, o náhradu škody v sume 40 804,13 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 39 C 62/2013, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 11. novembra 2015 sp. zn. 5 Co 654/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 11. novembra 2015 sp. zn. 5 Co 654/2015 a uznesenie Okresného súdu Košice II z 22. júna 2015 sp. zn. 39 C 62/2013 a vec vracia Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) 28. mája 2013 domáhal proti žalovanej zaplattenia sumy 40 804,13 € titulom náhrady škody spôsobenej pri poskytovaní právnej pomoci.
2. Okresný súd Košice II uznesením z 13. septembra 2013 č. k. 39 C 62/2013-62 vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia odstránil nedostatky svojho podania a uviedol a rozšíril, v akom období mu vznikli náklady „tzv. priame a nepriame rôzneho charakteru ako škody, straty, psychotraumy až zdravotné a trvalé dôsledky (advokátske a súdne poplatky, písomné prípravy na všetky súdne konania, protesty, sťažnosti, analýzy, straty času, fyzické a stále psychické traumy, stresy, vážne zdravotné problémy, ochrana osobnosti spolu vo výške 9 282,50 €)“. Vyzval ho, aby uviedol, či ide o ujmu, ktorá mu vznikla a bola spôsobená do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 63/2008 z 29. októbra 2009 alebo aj po tomto rozhodnutí nakoľko uvádzal, že v dôsledku deliktu žalovanej, ktorý sa mal udiať aj po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky si uplatňuje ďalšiu ujmu vo výške 3 319,39 €. Zároveň ho vyzval, aby uviedol koľko z uplatnenej ujmy 9 282,50 €, resp. 3 391,39 € predstavujú advokátske a súdne poplatky, a ktoré konkrétne fyzické a psychické traumy pociťoval. V odôvodnení uznesenia žalobcu poučil, že ak v stanovenej lehote svoje podanie nedoplní, súd prvej inštancie jeho podanie odmietne.
3. Žalobca na uvedenú výzvu súdu prvej inštancie reagoval písomným podaním, v ktorom uviedol, že ujma pôvodne spolu 9 282,50 € vznikla „vrátane do - ku rozhodnutiu NS SR sp. zn. 2 Cdo 63/2008 z

29.10.2009, ale v dôsledku známeho deliktu atď. advokátky A.L. (pri jej vypracovaní SŤAŽNOSTI na ESLP bez najprv potrebného podania uvedeného definitívneho rozsudku NS SR z 29.10.2009 na ÚS SR, atď. a tým ani neprijatia Súdom ESLP na konanie, atď.)“ túto pôvodnú ujmu po konzultáciách zvýšil o ďalších 100 tisíc Sk / 3 319,39 € na sumu 12 601,90 €. Uviedol, že z tejto celkovo vyčíslenej ujmy (9 282,50 + 3 319,39 €) predstavujú advokátske a súdne poplatky spolu 652,084 € a zvyšok ostatné citované ujmy.

4. Súd prvej inštancie uznesením z 13. mája 2015 č. k. 39 C 62/2013-87 žalobcu opätovne vyzval na odstránenie väd jeho podania, a to špecifikáciou, z čoho pozostáva ním požadovaná suma vo výške 40 804,13 € a odôvodnenie, na základe čoho k tejto sume dospel; ďalej, aby uviedol, v akom období mu vznikli „tzv. priame a nepriame náklady“ rôzneho charakteru ako škody, straty, psychotraumy až zdravotné a trvalé dôsledky (advokátske a súdne poplatky... spolu vo výške 9 282,50 €); konkretizoval či ide o ujmu, ktorá mu vznikla a bola spôsobená do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 63/2008 z 29. októbra 2009 alebo aj po tomto rozhodnutí; uviedol, na základe čoho si uplatňuje ďalšiu ujmu vo výške 3 319,39 € a ako dospel k tejto sume; opísal skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzuje povinnosť žalovanej na plnenie žiadané návrhom; predložil dôkazy preukazujúce právo na žiadané peňažné plnenie a uviedol čas vzniku nároku; špecifikoval požadované príslušenstvo, ktoré v návrhu uvádza, a v prípade úroku z omeškania uviedol od kedy do kedy a z akej sumy úroky žiada; sformuloval žalobný petit, tak aby bolo zrejmé čoho sa domáha.

5. Žalobca reagoval na výzvu súdu podaním doručeným 3. júna 2015, v ktorej uviedol, že opätovne zdôrazňuje a dopĺňa, že pôvodné ujmy vo výške 9 282,50 € (ktoré navrhla a odporučila samotná advokátka A.L. na základe vraj svojich skúseností) od roku 1990 boli spôsobené nielen do konečného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale ich dôsledky aj naďalej pretrvávajú. K ďalšej ujme vo výške 3 319,39 € uviedol, že je podrobne zdôvodnená v žalobe, v ktorej sú uvedené aj všetky skutkové okolnosti.

6. Okresný súd Košice II uznesením z 22. júna 2015 č. k. 39 C 62/2013-96 podanie žalobcu odmietol. Odmietnutie tohto procesného úkonu odôvodnil v zmysle § 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku [účinného do 30. júna 2016, (ďalej len „O.s.p.“)] tým, že žalobca napriek riadne doručeným uzneseniam na odstránenie väd podania, neodstránil nedostatky svojho návrhu na začatie konania, pre ktoré nie je možné v konaní pokračovať.

7. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach uznesením z 11. novembra 2015 sp. zn. 5 Co 654/2015 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že s a v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu a poznamenal, že odvolanie žalobcu je rozsiahle ale disharmonické, ktoré obsahuje nepodstatné tvrdenia a vytýkané vady nie sú ani ním odstránené. Odvolací súd tak považoval odvolacie námietky za nedôvodné, nejasné a nezrozumiteľné, a preto odvolaniu žalobcu nevyhovel.

8. Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním. V dovolaní uviedol, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Poukázal na to, že súdu predložil celý rad rôznych podaní, z ktorých dostatočne, jasne a zreteľne vyplýva, že žaluje žalovanú o uvedenú sumu z titulu náhrady škody spôsobenej mu pri poskytovaní právnej pomoci a už zo samotnej žaloby vyplýva, že žalovaná suma pozostáva z rôznych čiastkových súm. Poznamenal, že samotný krajský súd, ktorý v uznesení, ktorým vyhovel jeho žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, uvádza, že žalobca žiada za vypracovanie konkrétneho fotomateriálu pre publikáciu MPR KE sumu 13 830,60 €, za stratenie fotozáberov pre realizáciu publikácie a skladačky vo výške 14 371,65 € atď., z čoho jednoznačne vyplýva, že žalovaná suma je dostatočne špecifikovaná čo do základu uplatňovaného právneho nároku, aj čo do výšky žalovanej sumy. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

10. Dovolanie žalobcu bolo podané 5. februára 2016. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania

dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

12. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

13. V danom prípade je dovolaním napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nesmeruje proti uzneseniu, ktoré by malo znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné.

14. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

15. Žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Pod odňatím možností pred súdom konať podľa tohto ustanovenia sa do 30. júna 2016 rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia jeho procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

16. Judikatúra najvyššieho súdu za prípad odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) považovala medziiným postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie) hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001).

17. Podľa právnej úpravy platnej do 30. júna 2016 platilo, že konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoláva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha (§ 79 ods. 1 veta prvá a druhá O.s.p.). Sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, a ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať (§ 43 ods. 1 O.s.p.). Ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania (§ 43 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

18. Z ustanovenia § 79 ods. 1 O.s.p. upravujúceho osobitné náležitosti návrhu na začatie konania vyplýva, že návrh musí okrem iných podstatných náležitostí obsahovať aj to, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáha. Zo znenia tohto ustanovenia treba vyvodiť, že spravidla postačuje, ak z celkového obsahu návrhu vyplýva, aké rozhodnutie, o čom a voči komu navrhovateľ chce dosiahnuť. Uvedenej požiadavke zodpovedá, ak navrhovateľ v návrhu označí presne, určite a zrozumiteľne povinnosť, ktorá má byť odporcovi (žalovanému) uložená alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti. Navrhovateľ formuluje túto podstatnú náležitosť návrhu na začatie konania v žalobnej žiadosti, resp. v žalobnom petite. Pri žalobách o splnenie povinnosti musí z návrhu vyplývať, aká konkrétna povinnosť má byť odporcovi uložená a ak ide o peňažnú povinnosť, je potrebné uviesť výšku požadovanej peňažnej sumy. Ak v návrhu na začatie konania predmetná náležitosť chýba alebo je uvedená neurčito alebo nezrozumiteľne, ide o odstrániteľný nedostatok konania, a to postupom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. Súd môže odmietnuť podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania v zmysle § 43 ods. 2 O.s.p. len vtedy, ak vyzval účastníka na odstránenie nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, ak účastník v stanovenej lehote vytýkaný nedostatok neodstránil a ak tento nedostatok bráni tomu, aby súd mohol v konaní pokračovať. O také podanie pôjde aj vtedy, ak z návrhu nie je zrejmé, čoho sa účastník domáha.

19. V danej veci okresný súd odmietol podanie žalobcu podľa § 43 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že hoci predmetom žaloby je náhrada za škodu (peňažné plnenie), žalobca po výzve súdu neuviedol, ani v žalobnom petite nešpecifikoval požadované príslušenstvo, ktoré v návrhu uvádzal vrátane úrokov z omeškania a nesformuloval žalobný petit tak, aby z neho bolo zrejmé čoho sa domáha, teda ako žiada,

aby súd vo veci rozhodol, pričom krajský súd považoval závery súdu prvej inštancie za správne a preto jeho rozhodnutie potvrdil. Dovolací súd preto skúmal správnosť úsudkov, z ktorých konajúce súdy vychádzali a teda, či (ne)boli splnené zákonné podmienky pre odmietnutie podania žalobcu vyplývajúce z ustanovenia § 43 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.

20. V posudzovanej veci je z obsahu podania z 28. mája 2013 zrejmé, že žalobca sa domáha zaplatenia sumy 40 804,13 € s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej žalovanou, pre nedostatočne poskytnutú právnu pomoc, ktorú videl v tom, že žalovaná svojvoľne vypracovala po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. októbra 2009 sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), miesto toho, aby vypracovala sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. Z obsahu podania je ďalej zrejmé, že žalobca na č. 1. 5 a 6 spisu špecifikuje škodu pod písm. a/ až c/, sumu 13 830,60 € ako škodu za „náklady (škoda, strata atď.) vypracovania - nafotografovania kompletného fotomateriálu, fotofdia pre publikáciu MPR KE a skladačku KE K-S“, sumu 14 371,65 € ako škodu za „náklady (škoda, strata, atď.) za tzv. stratenie - odcudzenie, zničenie, zneužitie, atď. zaradených fotozáberov v počte 138 + 38 ks = 176 ks pre realizáciu publikácie a skladačky“, sumu 9 282,50 € ako škodu za „náklady vyvolané tzv. priame a nepriame rôzneho charakteru ako škody, straty, psychotraumy až zdravotné a trvalé dôsledky, atď. (advokátske a súdne poplatky, aj písomné prípravy na všetky súdne konania, protesty, sťažnosti, analýzy....)“, ktoré v dôsledku deliktu žalovanej s vypracovaním sťažnosti na ESLP zvýšil o ďalších 3 319,39 €; na č. 1. 8 spisu žalobca znova špecifikuje návrh. Na prvú výzvu súdu prvej inštancie či ujma vo výške 9 282,50 € mu bola spôsobená do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 63/2008 alebo aj po tomto rozhodnutí, žalobca uviedol, že náklady za tzv. priame a nepriame rôzneho charakteru začali vznikáť už od 18. mája 1990 a vyčíslenú ujmu pôvodne sumu 9 282,50 €, ktorú následne navýšil o 3 319,39 € si uplatňuje do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, teda do 29. októbra 2009. To znamená, že žalobca sa v žalobnom návrhu v prvom rade domáhal vydania rozsudku, v ktorom má byť uložená povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 40 804,13 € titulom náhrady škody. Za tohto stavu súdu prvej inštancie nič nebránilo o takejto žalobe rozhodnúť. Tento nedostatok teda nebráni vecnému vybaveniu uvedenej žalobnej žiadosti. Vo vzťahu k takto uplatnenému žalobnému petitu nebol preto splnený jeden zo základných predpokladov pre odmietnutie podania žalobcu vyplývajúci z ustanovenia § 43 ods. 2 O.s.p.

21. Podľa názoru dovolacieho súdu v danej veci konajúce súdy zvolili príliš formalistický prístup, ktorý nie je v súlade s povinnosťou súdu zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov a tiež s povinnosťou súdu zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu.

22. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že ak súd prvej inštancie podanie žalobcu z 28. mája 2013, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania podľa § 43 ods. 2 O.s.p. odmietol, hoci podmienky pre tento postup neboli splnené a odvolací súd nezjednal nápravu a jeho rozhodnutie potvrdil, konajúce súdy odňali žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd preto uznesenie odvolacieho súdu; a vzhľadom k tomu, že nápravu zistenej vady konania nebolo možné dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.